

Az Egyház hét szentsége

„Az Újszövetség szentségeit Krisztus alapította, melyekből szám szerint hét van: keresztség, bérmálás, Oltáriszentség (Eucharisztia), bűnbánat, betegek kenete, egyházi rend és házasság szentsége. A hét szentség a keresztény élet minden fontos pillanatát és állomását érinti: a szentségek a keresztények hitéletéhez megadják a születést és a növekedést, a gyógyítást és a küldetést. Ezen a téren bizonyos hasonlóság található a természetes élet állomásai és a lelkiélet állomásai között.” (KEK 1210)

A hét szentséget három csoportba osztjuk: A keresztény beavatás szentségei (keresztség, bérmálás és Eucharisztia), a gyógyulás szentségei (bűnbánat, betegek kenete) és a közösség szolgálatának szentségei (egyházi rend, házasság). A szentségek szerves egészet alkotnak, melyben minden szentségnek megvan a maga életfontosságú saját helye. Ebben a szerves egészben az Eucharisztia egyedülálló helyet foglal el mint a „szentségek szentsége”: „Az összes többi szentség erre a szentségre mint célra rendeltetett”. (KEK 1211)

A keresztény beavatás szentségei

A keresztségtől újjászületett hívők a bérmálás szentségétől megerősödnek, s utána az Eucharishtiában az örök élet kenyerével táplálkoznak, úgyhogy a keresztény beavatás e szentségei révén egyre jobban megkapják az isteni élet kincseit, és haladnak a szeretet tökéletessége felé. (KEK 1212)

A keresztség szentsége

A szent keresztség az egész keresztény élet alapja, a lelki élet ajtaja (*vitae spiritualis ianua*) és kapu a többi szentségekhez. A keresztség által megszabadulunk a bűntől, az áteredő bűntől és minden személyes bűntől, illetve a bűnökért járó összes büntetésektől.

A keresztség nem csupán megtisztít minden bűntől, hanem az újonnan megkereszteltet „új teremtménnyé” teszi, Isten fogadott fiává; aki „az isteni természet részese”, Krisztus tagja, „társörököse” és a „Szentlélek temploma” lett. Így betestesülünk az Egyházba és részeseivé váltunk az Egyház küldetésének.

A keresztség lényegi szertartása a keresztelendő alámerítése vízbe, vagy a víz fejére öntése a Szentháromság, azaz az Atya, és a Fiú és a Szentlélek segítségül hívása közben. A keresztség a lélekbe eltörölhetetlen lelki jelet nyom, karaktert, mely a megkeresztelt embert a keresztény vallás kultuszára szenteli föl. A karakter miatt a keresztség megismételhetetlen.

Az „alámerítés” a vízbe a katekumen eltemetését jelzi Krisztus halálába, ahonnan a vele való föltámadással mint „új teremtmény” (2Kor 5,17; Gal 6,15) merül föl.

Ezt a szentséget „a Szentlélekben való újjászületés és megújulás fürdőjé”-nek (Tit 3,5) is nevezik, mert jelzi és megvalósítja azt a vízből és Szentlélekből történő születést, amely nélkül senki „nem mehet be Isten országába” (Jn 3,5). Maga az Úr mondja, hogy a keresztség szükséges az üdvösséghez. Ezért adta tanítványainak a feladatot, hogy hirdessék az evangéliumot és kereszteljének meg minden népet.

Szent Péter így beszélt „Tartsatok bűnbánatot és keresztelkedjék meg mindegyiktek Jézus Krisztus nevében bűneitek bocsánatára, és megkapjátok a Szentlélek ajándékát” (ApCsel 2,38). Szent Pál apostol szerint a hívő ember a keresztség révén közösségre lép Krisztus halálával; vele együtt eltemetik és vele együtt föltámad: „Vagy nem tudjátok, hogy akik Krisztus Jézusban megkeresztelkedtünk, az ő halálában keresztelkedtünk meg? A keresztségben ugyanis eltemetkezünk vele együtt a halálba, hogy miként Krisztus az Atya dicsőségéből föltámadt a halálból, úgy mi is új életre keljünk” (Róm 6,3-4).

A legősibb időktől fogva csecsemőket is keresztelünk, mert a keresztség Isten kegyelme és ajándéka, mely nem tételez föl emberi érdemeket; a csecsemőket az Egyház hitében keresztelik meg. A keresztény életbe való belépés utat nyit az igazi szabadságra.

Ismert a vérkeresztség (megkeresztelkedés előtt Krisztus vértanúja lesz), valamint a vágykeresztség (szíve mélyén vágyódik, de nincs lehetősége) is, mindkettő meghozza a keresztség gyümölcseit, anélkül hogy szentség lenne.

A megkeresztelt emberben mégis megmaradnak a bűnök ideigtartó bizonyos következményei, mint a szenvedés, a betegség, a halál, az étellel együttjáró gyöngeségek, például jellemhibák stb., valamint a bűnre való hajlandóság, amit a hagyomány concupiscentiának ('bűnös vágy') vagy képszerűen fomes peccatinak ('a bűn taplójának') nevez. Mivel a „bűnös vágy” „a harc érdekében maradt meg. Azoknak, akik nem egyeznek bele, és Jézus Krisztus kegyelmével férfiasan ellenállnak, nem tud ártani, sőt, aki 'szabályszerűen' küzd, elnyeri a koronát” (2Tim 2,5).

Szükség esetén bárki keresztelhet, csak legyen az a szándéka, hogy azt teszi, amit az Egyház tesz, és a keresztelendő fejére vizet öntve mondja: „Én téged megkeresztellek az Atya, a Fiú és a Szentlélek nevében”.

Akik a hitért szenvednek halált, a katekumenok és minden ember, aki a kegyelem hatására, anélkül, hogy ismerné az Egyházat, Istent őszintén keresi, és teljesíteni akarja az Ő akaratát, üdvözülhet akkor is, ha nem részesült a keresztségben.

(KEK 1213-1284 alapján)

A bérmálás szentsége

A bérmálás fölvétele szükséges a keresztségi kegyelem teljessé válásához. A keresztények ugyanis a bérmálás szentségével még tökéletesebben kötődnek az Egyházhoz, a Szentlélek különleges ereje tölti el őket, ezért szigorúbb a kötelezettségük, hogy Krisztus igazi tanúiként szavukkal és életmódjukkal terjesszék és védelmezzék a hitet.

Az Ószövetségben a próféták hirdették, hogy az Úr Lelke meg fog nyugodni a várt Messiáson, üdvözítői küldetése miatt. A Szentlélek leszállása Jézusra, amikor Őt János megkeresztelte, jel volt arra, hogy Ő az, aki eljövendő volt, Ő a Messiás, az Isten Fia. Jézus a Szentlélektől fogantatott; egész élete és egész küldetése teljes közösségben volt a Szentlélekkel, akit az Atya Neki „nem mértékkel ad”. (Jn 3,34).

A Léleknek ez a teljessége azonban nem maradt egyedül a Messiásé, hanem közölni kellett az egész messiási néppel. Krisztus ismételtlen megígérte a Lélek e kiáradását, és az ígéretet először húsvét napján, majd még ragyogóbban pünkösdkor teljesítette. A Szentlélektől eltelve kezdik az Apostolok hirdetni „Isten nagy tetteit” (ApCsel 2,11); és Péter elmagyarázza, hogy a Léleknek ez a kiáradása a messiási idők jele.

Ettől az időtől kezdve az Apostolok Krisztus akarata szerint az újonnan megkeresztelteknek kézrátétellel közvetítették a Lélek ajándékát, mely beteljesíti a keresztség kegyelmét. Ezt a kézrátételt a katolikus hagyományban joggal tekintették a bérmálás szentsége kezdetének, mely bizonyos módon folytonossá teszi az Egyházban a pünkösd kegyelmét.

Hogy a Szentlélek ajándékát még jobban kifejezzék, a kézrátételhez nagyon korán kapcsolták a krizmával, a jó illatú olajjal való megkenést. E megkenés megvilágítja a „krisztusi” elnevezést, ami „fölkentet” jelent, és eredetét magától Krisztustól veszi: „Isten kente fel Őt Szentlélekkel” (ApCsel 10,38). A megkenés e rítusa mind a mai napig él Keleten és Nyugaton egyaránt. Ezért nevezik ezt a szentséget Keleten krizmációnak, 'krizmával történő fölkenésnek' vagy műronnak, 'krizmának'. Nyugaton a confirmatio elnevezés arra utal, hogy ez a szentség egyidejűleg megszilárdítja a keresztséget és megerősíti a keresztségi kegyelmet.

Ezért a bérmálás növeli és elmélyíti a keresztségi kegyelmet:

- mélyebben meggyökereztet bennünket az istengyermekségben, melyben azt mondhatjuk: „Abba, Atya” (Róm 8,15);
- erősebben egyesít bennünket Krisztussal;
- gyarapítja bennünk a Szentlélek ajándékait;
- tökéletesebben kapcsol az Egyházhoz;
- nekünk ajándékozza a Szentlélek sajátos erejét, hogy Krisztus igaz tanúiként szóval és cselekedettel terjesszük és védelmezzük a hitet, Krisztus nevét bátran valljuk meg és ne szégyenkezzünk a Kereszt előtt.

„Emlékezzél arra, hogy lelki pecsétet kaptál: a bölcsesség és az értelem Lelkét, a tanács és az erősség Lelkét, a tudás és a jámborság Lelkét, a szent félelem Lelkét, és őrizd meg, amit kaptál! Megpecsételt téged az Atyaisten, megerősített téged az Úr Krisztus, és zálogul adta a Lelket a szívedbe.”

A bérmálást, a keresztséghez hasonlóan, melynek beteljesedése, csak egyszer szolgáltatják ki. A bérmálás ugyanis a lélekbe eltörölhetetlen lelki jegyet (karaktert) nyom, ami annak a jele, hogy Jézus Krisztus egy keresztényt Lelkének pecsétjével megjelölt, és fölülről származó erőbe öltöztette, hogy az Ő tanúja legyen.

Keleten e szentséget közvetlenül a keresztség után szolgáltatják ki, és követi az Eucharisziában való részesedés; ez a hagyomány a keresztény beavatás három szentségének egységét emeli ki. A latin Egyházban e szentséget akkor szolgáltatják ki, amikor a bérmálendő eléri az értelem használatának korát, s kiszolgáltatása általában a püspöknek van fönntartva, annak jelzésére, hogy ez a szentség megerősíti az egyházi köteléket.

A bérmálándónak, aki elérte az értelem használatának korát, meg kell vallania a hitet, a kegyelem állapotában kell lennie, akarnia kell a szentség föl vételét, és késznek kell lennie arra, hogy vállalja Krisztus tanítványának és tanújának feladatát az egyházi közösségben és a földi dolgok közepette.

A bérmálás szertartásának lényege a szent krizmával való megkenés a megkeresztelt ember homlokán (Keleten más testrészein is), kézrátétel e szavak kíséretében: „Vedd a Szentlélek ajándékának jelét” (a római szertartásban); „a Szentlélek ajándékának pecsétje” (a bizánci szertartásban).

Amikor a bérmálás a keresztségtől függetlenül történik, e két szentség összetartozását többek között a keresztségi ígéretek megújítása is kifejezi. A szentmisében történő bérmálás a keresztény beavatás szentségeinek egységét emeli ki.

(KEK 1285-1321 alapján)

Az Eucharisztia szentsége

A szent Eucharisztia (a szentmise áldozat) befejezi a keresztény beavatást. Akik a keresztség által fölemeltettek a királyi papság méltóságára és a bérmálás által mélyebben hasonulóvá váltak Krisztushoz, az Eucharisztia által az egész közösséggel együtt részesednek az Úr áldozatában.

„Üdvözítőnk az utolsó vacsora alkalmával, azon az éjszakán, melyen elárultatott, megalapította Testének és Vérének eucharisztikus áldozatát, hogy így a kereszt áldozatát a századokon át, eljöveteleig megörökítse, és így szeretett jegyesére, az Egyházra bízva halálának és föltámadásának emlékezetét: az irgalom szentségét, az egység jelét, a szeretet kötelékét, mint húsvéti lakomát, melyen Krisztust vesszük magunkhoz. Lelkünket kegyelem tölti el, s a jövődő dicsőség záloga nekünk adatik.”

Az Eucharisztia „az egész keresztény élet forrása és csúcsa”. „Az összes szentség, mint minden más egyházi szolgálat és az apostoli tevékenység is, a szent Eucharisziához tartozik és reá irányul. Az Eucharisziában ugyanis benne van az Egyház minden lelki java, tudniillik maga Krisztus, a mi Húsvétünk.”

Az isteni élet közösségét és Isten népének egységét, melyekben az Egyház létezik, az Eucharisztia jól jelzi és csodálatosan megvalósítja. Benne éri el csúcspontját a tevékenység, mellyel Isten Krisztusban megszenteli a világot, és a kultuszt, melyet az emberek Krisztusnak és általa az Atyának a Szentlélekben nyújtanak.

Az Eucharisztia ünneplése által már most részt veszünk az égi liturgiában és elővételezzük az örök életet, amelyben „Isten lesz minden mindenben” (1Kor 15,28).

Röviden tehát az Eucharisztia hitünk összefoglalása és összegezése: „Tanításunk egyöntetű az Eucharisziáról, és az Eucharisztia megerősíti a tanításunkat.”

A szentmise közepén a kenyér és a bor Krisztus szavai és a Szentlélek segítségül hívása által Krisztus Testévé és Vérévé válik. Parancsának megfelelően az Egyház az Ő dicsőséges eljöveteleig folytatja azt, amit az Úr szenvedése előestéjén tett: „Kezébe vette a kenyeret...” „Kezébe vette a borral telt kelyhet...” A kenyér és a bor titokzatos módon Krisztus Testévé és Vérévé válnak, ugyanakkor a teremtés jóságának jelei maradnak. A fölajánlásban hálát adunk a Teremtőnek a kenyérért és a borért, „az emberi munka” gyümölcséért, ami előbb a „föld gyümölcse” és a „szőlőtő termése”, azaz a Teremtő adományai. Az Egyház Melkizedeknek, a királynak és papnak a gesztusában, amikor fölajánlotta „a kenyeret és bort” (Ter 14,18), saját fölajánlásának előképét látja.

A keresztények az Eucharisziát kezdettől fogva ünneplik, és pedig olyan formában, amely lényegét tekintve nem változott sem a korok, sem a liturgiák különbözősége miatt. Azért teszik ezt, mert kötelezőnek érzik a parancsot, amit az Úr szenvedésének előestéjén adott: „Ezt cselekedjétek az én emlékezetemre” (1Kor 11,24--25).

Az Úr e parancsát teljesítjük, amikor az ő áldozatának emlékezetét ünnepeljük. Ezt cselekedvén azt ajánljuk föl az Atyának, amit Ő maga ajándékozott nekünk: teremtésének ajándékait, a kenyeret és a bort, melyek Krisztus szavaira és a Szentlélek erejéből Krisztus Testévé és Vérévé válnak: így Krisztus valóságosan és titokzatos módon jelenvalóvá válik.

Ezért az Eucharisziát úgy kell szemlélnünk,

- mint hálaadást és dicséretet az Atyának;
- mint Krisztus és az ő teste áldozati emlékezetét;
- mint Krisztus jelenlétét szavai és Lelke erejének hatására.

Az Eucharisztia ünneplése mindig magában foglalja: Isten Igéjének hirdetését, a hálaadást az Atyaistennek minden jótéteményéért, elsősorban Fiának ajándékozásáért, a kenyér és a bor konzekrációját és a részesedést a liturgikus lakomában az Úr Teste és Vére vétele által. Mindezek az elemek egy és ugyanazt a kultikus cselekményt alkotják.

Krisztus, az Újszövetség örök Főpapja, a pap szolgálata által maga ajánlja föl az eucharisztikus áldozatot. Ugyanakkor, mert valóságosan jelen van a kenyér és a bor színe alatt, Ő maga az eucharisztikus áldozat.

Egyedül az érvényesen fölszentelt papok vezethetik az Eucharisziát, s konzekrálhatják a kenyeret és a bort, hogy az Úr Testévé és Vérévé váljanak.

A szentség lényeges jelei a búzakenyér és a szőlőbor, melyekre a pap lehívja a Szentlélek áldását és kimondja azokat a konzekráló szavakat, melyeket Jézus az utolsó vacsorán mondott: „Ez az én testem, mely értetek adatik... Ez az én vérem kelyhe...”.

A konzekráció által történik a kenyér és a bor átlényegülése Krisztus Testévé és Vérévé. A konzekrált kenyér és a bor színei alatt maga az élő és dicsőséges Krisztus van jelen igazán, valóságosan és lényegileg, az Ő Teste és Vére, Lelkével és istenségével együtt.

Az Eucharisziát mint áldozatot mind az élők, mind a megholtak bűneinek jóvátételére, s Istentől lelki vagy testi jótétemények elnyerésére is fölajánlhatjuk.

Ugyanakkor az Úr sürgető meghívással fordul felénk, hogy az Eucharisztia szentségében (az Oltáriszentségben) magunkhoz vegyük Őt: „Bizony, bizony, mondom nektek: ha nem eszitek az Emberfia Testét, és nem isszátok az ő Véréét, nem lesz bennetek élet” (Jn 6,53). „Én vagyok

az élő kenyér, aki a mennyből szállottam alá. Aki eszik ebből a kenyérből, örökké fog élni... Aki eszi az én Testemet és issza az én Véretem, annak örök élete van,... Bennem marad és Én őbenne.” (Jn 6,51.54.56)

Hogy meg tudjunk felelni ennek a meghívásnak, erre a nagy és szent pillanatra elő kell készülnünk. Szent Pál apostol lelkiismeretvizsgálatra buzdít: „Ezért, aki méltatlanul eszi a kenyeret vagy issza az Úr kelyhét, az Úr Teste és Vére ellen vét. Tehát vizsgálja meg magát mindenki, és csak úgy egyék a kenyérből és igyék a kehelyből, mert aki csak eszik és iszik anélkül, hogy megkülönböztetné az (Úr) Testét, saját ítéletét eszi és issza” (1Kor 11,27--29). Annak, aki súlyos bűn tudatában van, meg kell gyónnia, mielőtt a szentáldozáshoz járul.

A hívő e nagy szentség előtt nem tehet mást, mint hogy lángoló hittel és alázattal megismételje a százados szavait: „Uram, nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj, hanem csak egy szóval mondd, és meggyógyul az én lelkem!” Aranyszájú Szent János liturgiájában a hívők ugyanazon lelkülettel imádkozzák: „A te titkos vacsorádnak részesévé fogadj ma engem, Isten Fia, mert nem mondom ki ellenségeidnek a titkot, sem csókot nem adok neked, mint Júdás, hanem mint ama gonosztevő, kiáltom feléd: „Emlékezzél meg rólam, Uram, a te országodban!”

E szentség vételének méltó előkészületeként a hívőknek meg kell tartaniuk az Egyházuk által előírt szentségi böjtöt (minimum egy óra étkezési böjt). Magatartásukkal (ruha, testtartás) fejezzék ki azt a tiszteletet, ünnepélyességet és örömet, mely megfelel annak a pillanatnak, amikor Krisztus a vendégünk lesz.

Az Egyház kötelezi a hívőket arra, hogy vasár- és ünnepnapon vegyenek részt az isteni liturgiában, és gyónással fölkészülve legalább évente egyszer vegyék magukhoz az Oltáriszentséget (Eucharisziát), lehetőleg a húsvéti időben. Az Egyház nyomatékosan ajánlja a hívőknek, hogy a szent Oltáriszentséget (szent Eucharisziát) vasár- és ünnepnapokon vagy még gyakrabban, akár minden nap vegyék magukhoz.

A csak kenyér színe alatti szentáldozásban – Krisztus mindkét szín alatti szentségi jelenléte következtében – az Eucharisztia kegyelmi gyümölcseit egészen fogadni lehet. Lelkipásztori megfontolásból a latin szertartásban ez az áldozási forma a leggyakoribb. „A szentáldozás azonban akkor éri el jel természetének teljességét, ha mindkét szín alatt történik. Ebben a formában az eucharisztikus lakoma jele tökéletesebben fejeződik ki.” A keleti szertartásokban ez a szentáldozás általános módja.

Krisztus Testének és Vérének vétele növeli az áldozó egyesülését az Úrral, megbocsátja bocsánatos bűneit és megőrzi a súlyos bűnöktől. Mivel az áldozó és Krisztus között a szeretet kötelékei erősödnek, e szentség vétele erősíti az Egyház, Krisztus titokzatos testének egységét.

Tekintettel arra, hogy Krisztus jelen van az Oltáriszentségben, imádó hódolat illeti meg. A legszentebb szentség meglátogatása „az Úr Krisztus iránt... a hála bizonyítéka, a szeretet záloga s a kötelező imádás lerovása.”

Krisztus, amikor ebből a világból átment az Atyához, az Eucharisziában nekünk adta a dicsőség zálogát: a szent áldozatban való részesedés a Szívéhez tesz hasonlónak, fönntartja erőinket a földi élet zarándokútján, ébren tartja bennünk az örök élet vágyát, és már most egyesít a mennyei Egyházzal, a Boldogságos Szűzzel és az összes szentekkel.

(KEK 1322-1419 alapján)

A gyógyulás szentségei

A keresztény beavatás szentségei által az ember megkapja Krisztus új életét (kereszttség, bérmlás és Eucharisztia, ezt az előző összeállításban tárgyaltuk – a szerkesztő). Ezt az életet azonban „törékeny cserépedényben” (2Kor 4,7) hordozzuk. Most még „Krisztussal el van rejtve az Istenben” (Kol 3,3). Most még földi, fájdalomnak, betegségnek és halálnak alávetett

házunkban vagyunk. Isten gyermekeinek ez az új élete a bűn miatt megsérülhet és el is veszíthető.

Az Úr Jézus Krisztus lelkünk és testünk orvosa, aki a bénának megbocsátotta bűneit, és visszaadta teste egészségét, úgy akarta, hogy Egyháza a Szentlélek erejével folytassa gyógyító és üdvözítő művét, saját tagjaira vonatkozóan is. Ez a gyógyítás két szentségének célja: a bűnbánat és a betegek kenete szentségéé. (KEK 1420-1421)

A bűnbánat szentsége

A keresztyén beavatás szentségei által kapott új élet sem az emberi természet törekenységét és gyöngeségét, sem a hagyomány által concupiscentiának nevezett bűnre való hajlandóságot nem szüntette meg, s ez utóbbi megmarad a megkereszteltekben, hogy próbára tétessenek a keresztyén élet harcában, Krisztus kegyelmétől támogatva. Ez a harc a megtérés harca az életszentségért és az örök életért, melyre az Úr szüntelenül hív minket.

A hit szemével nézve a legnagyobb rossz a bűn, és a bűnnek vannak a legrosszabb következményei magára a bűnösre, az Egyházra és az egész világra nézve.

Húsvét estéjén az Úr Jézus megmutatta magát apostolainak, „és mondta nekik: Vegyétek a Szentlelket. Akiknek bűneit megbocsátjátok, azoknak meg vannak bocsátva; akikét megtartjátok, meg vannak tartva.” (Jn 20,22-23) A keresztség után elkövetett bűnök bocsánata egy külön szentség által nyerhető el, melyet a megtérés, gyónás, bűnbánat vagy kiengesztelődés szentségének nevezünk.

Az Istenhez való visszatérés folyamata, melyet megtérésnek és bűnbánatnak nevezünk, magában foglalja az elfordulást az elkövetett bűnöktől és a „többé nem vétkezem” szilárd elhatározását. A megtérés tehát a múltra és a jövőre egyformán irányul; az isteni irgalomba vetett reményből táplálkozik.

Akik a bűnbánat szentségéhez járulnak, azok Istent sértő bűneikre Isten irgalmas bocsánatát kapják meg. Egyszersmind kibékülnek az Egyházzal, melyet megsebeztek bűnükkel, s mely szeretetével, példájával és imájával közreműködik megtérésükben. A súlyos bűnök személyes és maradéktalan megvallása, melyet feloldozás követ, az egyetlen rendes eszköz az Istennel és az Egyházzal való kiengesztelődésre – különben az „örök büntetés” fenyegeti az elkövetőt. A bánatot (töredelemnek is mondjuk) hitből fakadó indítékoknak kell fölébreszteniük. Ha a bánat az Isten iránti szeretetből fakad, „tökéletes”; ha más indokokra támaszkodik, „tökéletlen”.

Jézusnál a meghívás a megtérésre és a bűnbánatra elsősorban a szív megtérésére, a belső bűnbánatra irányul. Enélkül a bűnbánat cselekedetei terméketlenek és hazugok; ezzel szemben a belső megtérés e lelkület látható jelekkel való kifejezésére sarkall gesztusokban és bűnbánati gyakorlatokban.

Szent János apostol ezt is írja: „Ha azt állítjuk, hogy nincs bűnünk, saját magunkat vezetjük félre, és nincs meg bennünk az igazság” (1Jn 1,8). És maga az Úr tanított bennünket így imádkozni: „Bocsásd meg a mi vétkeinket” (Lk 11,4), egymás elleni vétkeink megbocsátását összekötvén azzal a megbocsátással, amit Isten ad a mi bűneinkre.

Két egyenlőképpen lényeges eleme van a bűnbánat szentségének: egyrészt a Szentlélek hatására megtérő ember cselekedete, a bánat, a bűnvallás és az elégtétel; másrészt Isten cselekedete az Egyház szolgálata által.

Egyedül Isten bocsátja meg a bűnöket. Mivel Jézus az Isten Fia, önmagáról mondja: „az Emberfiának van hatalma a földön megbocsátani a bűnöket” (Mk 2,10), és Ő maga gyakorolja ezt az isteni hatalmat: „Bocsánatot nyertek bűneid!” (Mk 2,5). Sőt isteni tekintélye folytán átadja az embereknek, hogy az Ő nevében gyakorolják ezt a hatalmat. A föloldozás hatalmának gyakorlását az apostoli hivatalra bízta. Ez van megbízva „a kiengesztelődés

szolgálatával” (2Kor 5,18). Az Apostol „Krisztus nevében” kapta küldetését; általa maga Isten buzdít és kér: „engesztelődjete ki az Istennel” (2Kor 5,20).

A századok folyamán a konkrét forma, melynek keretében az Egyház ezt az Úrtól kapott hatalmat gyakorolta, sokat változott. Az első századokban a keresztségük után különösen súlyos bűnöket (pl. bálványimádás, emberölés vagy házasságtörés) elkövető keresztények kiengesztelődése rendkívül szigorú fegyelmi követelményhez volt kötve: a bűnbánóknak bűneik miatt sokszor éveken át nyilvánosan kellett vezekelniük, mielőtt a megbocsátást elnyerték.

A keleti szerzetesi hagyománytól indítva a VII. században ír misszionáriusok hozták Európába a „magánbűnbánat” gyakorlatát. Ez nem igényelt hosszadalmas, nyilvános vezeklést az Egyházzal történő kiengesztelődés előtt. A szentség ettől kezdve a bűnbánó és a pap között rejtett módon valósult meg. Ez az új gyakorlat biztosította az ismétlés lehetőségét és elvezetett a rendszeres gyónás gyakorlatához. Lehetővé tette, hogy egyetlen szentségi cselekményben lehessen föloldozni a súlyos és a bocsánatos bűnöket. Nagy vonalakban az Egyház a bűnbánattartásnak ezt a formáját gyakorolja napjainkig.

A papnak tett bűnvallomás a bűnbocsánat szentségének lényeges része. A bűnbánóknak a gyónásban föl kell sorolniuk valamennyi halálos bűnököt, melyeknek gondos lelkiismeretvizsgálat után tudatában vannak, még ha egészen titokban és a Tízparancsolat két utolsó parancsa ellen követték is el; mert ezek a bűnök néha súlyosabban megsebzik a lelket és veszélyesebbek, mint azok, amelyeket egész nyilvánosan követtek el. (Ha ugyanis a beteg szégyelli fölfedni a sebét az orvosnak, az orvos nem gyógyíthatja meg azt, amit nem ismer – bár Isten ismeri bűneinket, de szabad akaratunk miatt nekünk kell megtenni az első lépést felé.)

Az Egyház parancsolata szerint minden hívő, miután eljutott a megkülönböztetés korára, köteles meggyónni súlyos bűneit, melyeknek tudatában van, legalább évente egyszer. Aki tudatában van annak, hogy halálos bünt követett el, még ha a bűn fölött mélységes bánatot is érez, ne járuljon a szentáldozáshoz anélkül, hogy szentségi föloldozásban nem részesült, kivéve, ha a szentáldozásnak súlyos indoka van és lehetetlen meggyónni. A gyermekek kötelesek a bűnbocsánat szentségéhez járulni, mielőtt elsőáldozók lennének.

A mindennapos hibák (a bocsánatos bűnök) gyónása szorosan véve nem kötelező, de az Egyház nyomatékosan ajánlja. Bocsánatos bűneink rendszeres meggyónása segítséget jelent lelkiismeretünk alakításában, a rossz hajlamaink elleni küzdelemben, lehetővé teszi, hogy Krisztus gyógyítson bennünket és a Lélek életében gyarapodjunk.

A búcsúk által a hívők önmaguknak és a tisztítóűzben lévő lelkeknek is elnyerhetik a bűnökért járó ideigtartó büntetések elengedését.

(KEK 1420-1498 alapján)

A betegek kenete

A betegek kenete szentségének célja, hogy különleges kegyelmet hozzon a keresztény ember számára, aki a súlyos betegség vagy az öregség nehézségeit tapasztalja.

Izrael népe átéli, hogy a betegség titokzatos módon összefügg a bűnnel és a rosszal, s az Istenhez való hűség az Ő törvénye szerint visszaadja az életet: „Hiszen Én, az Úr vagyok a te gyógyítód” (Kiv 15,26). Izaiás próféta előre látja, hogy a szenvedés egyik értelme lehet a mások bűneiért való engesztelés.

Jézus gyakran elvárta a betegektől, hogy higgyenek. Jeleket alkalmazott a gyógyításnál: nyálat és kézrátételt, sarat és lemosást. A betegek keresték, hogy érinthessék Őt, „mert erő áradt belőle, mely mindenkit meggyógyított” (Lk 6,19). Így a szentségekben Krisztus továbbra is „megérint” bennünket, hogy meggyógyítson.

Krisztus fölszólította tanítványait, hogy kövessék Őt és vegyék föl keresztjüket. Őt követve a tanítványok új szemmel látják a betegséget és a betegeket. Jézus bekapcsolja őket a maga szegény és szolgáló életébe. Részesíti őket az együtt szenvedés és a gyógyítás szolgálatából: „És elmenvén prédikáltak, hogy tartsanak bűnbánatot; és sok ördögöt kiűztek, és olajjal megkentek sok beteget, és meggyógyították őket” (Mk 6,12-13). A föltámadott Úr megismétli ezt a küldést („Akik hisznek, a nevemben... betegekre teszik a kezüket, és azok meggyógyulnak” Mk 16,17-18).

Tapasztalhatjuk azonban, hogy még a legbuzgóbb imádság sem nyeri el minden betegség gyógyulását. Pál megtanulja az Úrtól, hogy „az erő a gyöngeségben nyilvánul meg” (2Kor 12,9); és az elviselendő szenvedéseknek a következő értelme lehet: „Testemben kiegészítem, ami Krisztus szenvedéséből hiányzik, testének, az Egyháznak a javára” (Kol 1,24).

Az apostoli Egyház ismer egy saját szertartást a betegek számára, melyről Szent Jakab tanúskodik: „Beteg valaki közületek? Hívassa el az Egyház papjait, és azok imádkozzanak fölötte, és kenjék meg olajjal az Úr nevében. A hitből fakadó ima megszabadítja a beteget, és az Úr talpra állítja. Ha pedig bűnöket követett el, bocsánatot nyer.” (Jak 5,14-15) A hagyomány e szertartásban az Egyház hét szentségének egyikét ismeri föl.

Az ókortól kezdve mind Kelet, mind Nyugat liturgikus hagyományában vannak tanúi annak, hogy megszentelt olajjal megkenték a betegeket. A századok során a betegek kenetét egyre inkább csak a haldoklóknak szolgáltatták ki. Ezért kapta az utolsó kenet nevet. E fejlemény ellenére a liturgia nem szűnt meg imádkozni az Úrhoz, hogy a beteg nyerje vissza egészségét, amennyiben ez üdvösségének javára válik.

Az 1972. november 30-án kelt Sacram unctionem infirmorum kezdetű apostoli konstitúció a II. Vatikáni Zsinathoz csatlakozva elrendelte, hogy a római szertartásban a következőket kell megtartani: „A betegek kenetének szentségét azoknak szolgáltassák ki, akiknek egészségét súlyos betegség támadta meg. A beteget kenjék meg homlokán és kezein az előírt módon megáldott olívaolajjal vagy a körülményeknek megfelelően más, az előírt módon megáldott növényi olajjal, és közben a következő szavakat mondják: „E szent kenet által és nagy irgalmassága szerint segítsen meg téged az Úr a Szentlélek kegyelmével; szabadítson meg bűneidről, üdvözítsen téged, és erősítsen meg jóságosan!”

A betegek kenete nemcsak a halálveszélyben lévők szentsége. Ezért fölvetelére már az az időszak is biztosan alkalmas, amikor a hívő élete betegség vagy öregség miatt kezd veszélybe kerülni. Ha egy beteg, aki fölvette a szentséget, visszanyeri egészségét, újra fölveheti a szentséget, ha ismét súlyosan megbetegszik. Ugyanazon betegségben is meg lehet ismételni, ha rosszabbodik az állapot. Ajánlott fölvenni a betegek kenetét komoly sebészi beavatkozás előtt. Ugyanez a helyzet az időseknél, akiknek az állapota egyre törékenyebbé válik.

A betegek kenetének kiszolgáltatói kizárólag a papok (püspökök vagy áldozópapok). A lelkipásztorok kötelessége oktatni a híveket e szentség jótéteményeiről. A híveknek bátorítaniuk kell a betegeket, hogy papot hívjanak, és e szentséget fölvegyék. A betegek készüljenek föl lelkipásztorok és az egész egyházi közösség segítségével, melynek a betegeket egész különlegesen körül kell vennie imádsággal és testvéri gondoskodással.

A haldoklóknak az Egyház a betegek kenete mellett följajánlja az Eucharisziát, mint útravalót. Az Atyához való átmenetel e pillanatában a Krisztus testével és vérével való egyesülésnek egész különös jelentése és fontossága van. Az örök élet magva és a föltámadás ereje az Úr szava szerint: „Aki eszi az én testemet és issza az én véretem, annak örök élete van, és Én föl fogom támasztani őt az utolsó napon” (Jn 6,54). Az Eucharisztia, a meghalt és föltámadott Krisztus szentsége ekkor a halálból az életre, az evilágból az Atyához való átmenetel szentsége.

Ily módon miként a keresztség, a bérálás és az Eucharisztia szentsége egységet alkot, melyet a keresztyén beavatás szentségeinek nevezünk, elmondható, hogy a bűnbánat, a szent kenet és az Eucharisztia a keresztyén élet végén – amennyiben útravalót adnak – olyan

egységet alkotnak, melyet a „hazatérésre fölkészítő szentségeknek” nevezhetünk, azaz lezárják a zarándokságot.

(KEK 1499-1532 alapján)

A közösség szolgálatának szentségei

A keresztség, a bérmálás és az Eucharisztia a kereszvény beavatás szentségei. Krisztus valamennyi tanítványának közös hivatását alapozzák meg, az életszentségre és a világ evangelizálásának missziójára szóló meghívást. Hozzák a szükséges kegyelmeket a Lélek szerinti élethez az örök haza felé tartó zarándokúton. Ezen az úton kísérik el minket a gyógyulás szentségei: a bűnbánat és a betegek kenete, melyek segítenek az igaz úton maradni és átjutni a boldog örök életbe.

A közösségi szolgálat szentségei: az egyházi rend és a házasság szentségei, alapvetően mások üdvösségére irányulnak. A személyes üdvösséghez is hozzájárulnak, de ezt mások szolgálata által teszik. Sajátos küldetést jelentenek az Egyházban, és Isten népének gyarapodását szolgálják.

E szentségekben azok, akik a keresztség és a bérmálás által már fölszenteltettek a hívők általános papságára, különleges fölszenteléseket kaphatnak. Azok, akik az egyházi rendet kapják, arra szenteltetnek föl, hogy Krisztus nevében az Egyházat Isten Igéjével és kegyelmével legeltessék. Állapotuknak megfelelően a kereszvény házastársakat az állapotbeli köteleességeikre és méltóságukra külön szentség erősíti meg, s mintegy fölszenteli.

Az egyházi rend szentsége

Az egyházi rend az a szentség, mely által a Krisztustól Apostolaira bízott küldetés teljesítése folytatódik az Egyházban az idők végezetéig: tehát az apostoli szolgálat szentsége. Három fokozata van: a püspökség, az áldozópapság és a diakonátus.

Az ószövetségi papság összes előképe Jézus Krisztusban teljeseedik be, aki „az egyetlen közvetítő Isten és ember között” (1Tim 2,5). Melkizedekben, „a magasságbeli Isten papjában” (Ter 14,18) a kereszvény hagyomány Krisztus papságának előképét látja; Ő az egyetlen „Melkizedek rendje szerint való főpap” (Zsid 5,10; 6,20), „a szent, ártatlan, szeplőtelen” (Zsid 7,26), aki „egyetlen áldozattal egyszer s mindenkorra tökéletességre vezette a megszentelteket” (Zsid 10,14), tudniillik egyetlen keresztdozatával.

Krisztus megváltó áldozata egyetlen: egyszer és mindenkorra történt meg. És mégis az Egyház eucharisztikus áldozatában jelenvalóvá válik. Ugyanezt kell mondanunk Krisztus egyetlen papságáról: jelenvalóvá válik a szolgálati papság által, anélkül, hogy Krisztus papságának egyetlenségét csorbítaná: És ezért Krisztus az egyetlen igazi pap, a többiek csak az ő szolgálói.

Egyházunk a Krisztus papságában való szolgálati részvételnek két fokozatát ismeri: a püspökséget és az áldozópapságot. A diakonátus feladata az, hogy őket segítse és szolgálja. Ezért a mai szóhasználatban a sacerdos kifejezés a püspököket és a papokat jelöli, a diakonusokat nem. Mégis a katolikus tanítás az, hogy a három fokozatot – a papságban való részesedés fokozatait (püspökség és papság) és a szolgálat hivatalának fokozatát (diakonátus) – „ordinationak” nevezett szentségi cselekménnyel, azaz az egyházi rend szentségével adják át.

Az ordinációt consecratióknak (fölszentelésnek) is nevezik, mivel ez a cselekmény elkülönítés és feladat átadása, amelyet maga Krisztus végez Egyháza javára. A püspök kézföltétele a fölszentelő imádsággal együtt látható jele ennek a fölszentelésnek.

E szentség a Szentlélek sajátos kegyelme által Krisztushoz teszi hasonlóvá a szentelendőt, hogy Krisztus eszköze legyen az ő Egyháza javára. A szentelés hozza a képességet, hogy

Krisztusnak, az Egyház Fejének követeként az ő hármasság, papi, prófétai és királyi hivatalában cselekedjék.

Miként a keresztségnél és a bérálásnál a Krisztus hivatalában való részesedés egyszer s mindenkorra szól, úgy az egyházi rend szentsége is eltörölhetetlen lelki jegyet ad, és sem megismételni, sem időlegesen kiszolgáltatni nem lehet.

Az érvényesen fölszentelt személy súlyos indokok alapján fölmenthető a kötelezettségek alól, melyek a fölszenteléssel adódnak, vagy gyakorlásuktól el lehet őt tiltani, de a szó szoros értelmében nem válhat újra laikussá, mert a szenteléssel belé vésett karakter mindig megmarad. A szentelése napján kapott meghívás és a küldetés maradandóan megjelöli őt.

Mivel Krisztus az, aki a fölszentelt szolga által megvalósítja az üdvösséget, ennek méltatlansága nem akadályozza meg, hogy Krisztus cselekedjék. Szent Ágoston határozottan állítja: „A gögös szolga az ördögök közé számít, de Krisztus ajándéka miatt nem szennyeződik be; ami rajta keresztül kiárad, megőrzi a maga tisztaságát; ami keresztülfolyik rajta, kristálytiszta jut el a termékeny talajba... A szentség lelki ereje olyan, mint a fény: tisztán érkezik el ahhoz, akit meg kell világosítani, és ha tisztátalanokon megy keresztül, nem szennyeződik be.”

A latin Egyházban rendes körülmények között csak olyan férfi jelölteket szentelnek pappá, akik készek szabadon elfogadni a cölibátust, és nyilvánosan kifejezik akarukat annak megtartására a mennyek országa és az emberek szolgálata szeretetért. A püspökre tartozik az egyházi rend mindhárom fokozatának kiszolgáltatása.

A szentelés által adott szolgálatok az Egyház szerves struktúrájában nem helyettesíthetők: püspök, papok és diakonusok nélkül nem lehet szó Egyházzal.

(KEK 1533-1600 alapján)

Az Úr egyedül Simonból, akinek a Péter nevet adta, alkotta meg Egyháza szikláját. Neki adta az Egyház kulcsait; őt az egész nyáj pásztorává tette. Azt az oldó és kötő hivatalt azonban, amit Péter kapott, a fejével kapcsolatban álló apostolkollégium is megkapta. Ez a pásztori hivatal, mely Péteré és a többi apostolé, az Egyház alapjaihoz tartozik. A római Pápa primátusa alatt a püspökök folytatják.

A Pápa, Róma püspöke és Szent Péter utóda, örök és látható principiuma, és alapja mind a püspökök, mind a hívők sokasága egységének. A római Pápanak ugyanis hivatalából fakadóan – mert Krisztus helyettese és az egész Egyház pásztora – teljes, legfőbb és egyetemes hatalma van az Egyház fölött, melyet mindig szabadon gyakorolhat. (KEK 881-882)

A házasság szentsége

A házassági szövetséget, amelyben a férfi és a nő az egész élet olyan közösségét hozza létre egymással, mely természeténél fogva a házaspár javára, gyermekek nemzésére és nevelésére irányul, Krisztus Urunk a megkeresztelték között a szentség rangjára emelte.

Az ember Isten képmására lett teremtve, aki maga „a szeretet” (1Jn 4,8.16). Mivel Isten férfinak és nőnek teremtette az embert, kölcsönös szeretetük annak az abszolút és fogyatkozhatatlan szeretetnek a képe, mellyel Isten az embert szereti. Ez a szeretet, melyet Isten megáldott, arra van rendelve, hogy termékeny legyen, s hogy a teremtés őrzésének közös művében valósuljon meg: „Isten megáldotta őket, és mondta nekik: Legyetek termékenyek, sokasodjatok, töltsétek be a földet, és vessétek uralmatok alá” (Ter 1,28).

A Szentírás elmondja, hogy a férfi és a nő egymásnak van teremtve: „Nem jó az embernek egyedül lennie” (Ter 2,18). A nő „hús az ő húsából”, azaz a férfival egyenrangú, egészen közel áll hozzá, Isten segítségül adta mellé, így képviseli Istent, aki a mi segítségünk. „Ezért a férfi elhagyja atyját és anyját, feleségéhez ragaszkodik, és a kettő egy test lesz” (Ter 2,24). Maga az Úr mutatta meg, hogy ez kettőjük életének fogyatkozhatatlan egységét jelenti,

amikor arra emlékeztetett, mi volt a Teremtő terve kezdettől: „Így tehát már nem ketten vannak, hanem egy test” (Mt 19,6).

A rosszat minden ember megtapasztalja környezetében és önmagában. E tapasztalat mutatkozik a férfi és a nő kapcsolatában is. Egységüket mindig fenyegette a megnemértés, az uralomvágy, a hűtlenség, a féltékenység és az összetűzések, melyek gyűlöletig és szakításig vezethetnek.

Miként hitünk mondja, e rendetlenség, amelyet fájdalommal tapasztalunk, nem a férfi és a nő természetéből, nem is kapcsolatuk természetéből, hanem a bűnből származik. Az ősbűn – mint Istennel való szakítás – első következményként a férfi és a nő eredeti közösségének megtörését vonta maga után. Kapcsolatukat a kölcsönös vádaskodás megzavarta; a Teremtőtől ajándékba kapott, kölcsönös vonzalmuk uralkodássá és ösztönös vágyakozássá silányult; a férfi és a nő szépséges hivatását a termékenységre, a sokasodásra és a föld fölötti uralomra a szülés fájdalmai és a kenyérkeresés fáradalma terheli.

És mégis, a teremtés rendje a súlyos zavar ellenére fönmarad. A bűn által ütött sebek gyógyulásához a férfinak és a nőnek a kegyelem segítségére van szüksége, melyet Isten a maga végtelen irgalmában soha nem tagadott meg tőlük. E segítség nélkül a férfinak és a nőnek sohasem sikerülhet az életnek azt az egységét megvalósítani, amire Isten őket „kezdetől” teremtette.

Nyilvános élete kezdetén Jézus – Anyja kérésére – első csodáját egy menyegzős ünnepen cselekedte. Az Egyház nagy jelentőséget tulajdonít Jézus részvételének a kánai menyegzőn, mert bizonyítékot lát benne arra, hogy a házasság jó, és annak meghirdetését, hogy a házasság ezentúl Krisztus jelenlétének hatékony jele lesz.

Jézus igehirdetésében félreérthetetlenül tanította a férfi és a nő egyesülésének eredeti értelmét, úgy, amint azt a Teremtő kezdettől akarta: a Mózes által adott engedmény az asszony elbocsátására vonatkozólag a szív keménységének tett engedmény volt; a férfi és a nő házassági egysége fölbonthatatlan – maga Isten kötötte össze: „Amit Isten egybekötött, ember szét ne válassa” (Mt 19,6).

Jézus, aki azért jött, hogy a teremtés bűn által megzavart eredeti rendjét helyreállítsa, kegyelmet is ad ahhoz, hogy a házasságot Isten országának új módján lehessen élni. Ha a házastársak Krisztust követik, megtagadják önmagukat és fölveszik keresztjüket, „föl tudják fogni” a házasság eredeti értelmét, és Krisztus segítségével meg is tudják élni. A keresztény házasság e kegyelme Krisztus keresztjének gyümölcse, mely az egész keresztény élet forrása.

Pál apostol ezt teszi érthetővé, amikor azt mondja: „Férfiak, szeressétek feleségeteket, ahogy Krisztus is szerette az Egyházat, és föláldozta magát érte, hogy megszentelje” (Ef 5,25-26). És rögtön hozzáteszi: „Ezért az ember elhagyja atyját és anyját, feleségéhez ragaszkodik, és ketten egy testben lesznek. Nagy titok ez, én Krisztusra és az Egyházra vonatkoztatom.” (Ef 5,31-32)

A házastársi szeretet természeténél fogva a házastársak sérthetetlen hűségét követeli. Ez következik abból a kölcsönös odaadásból, melyben kölcsönösen egymásnak adják magukat. A szeretet végleges akar lenni. Nem lehet egy új döntésig tartó. Ez a bensőséges egység, mint két személy kölcsönös ajándékozása, és a gyermekek java megkívánja a házastársak teljes hűségét, és sürgeti fölbonthatatlan egységüket. E hűség legmélyebb alapja Istennek a szövetségéhez és Krisztusnak az Ő Egyházához való hűségében rejlik. A házasság szentsége által válnak a házastársak képessé arra, hogy e hűséget megjelenítsék és bizonyítsák. A szentség által a házasság fölbonthatatlansága új és mélyebb értelmet nyer. A közös hitélet és az Eucharisztia közös vétele által elmélyül.

Vannak olyan helyzetek, amikor a házassági együttélés nagyon különböző okok miatt gyakorlatilag lehetetlenné válik. Ilyen esetekben az Egyház megengedi a házastársak fizikai különválását (ágytól, asztaltól való elválás), azt, hogy többé ne éljenek együtt. A külön élő házastársak házassága azonban Isten előtt továbbra is érvényes marad; nem szabadok új

házasság megkötésére. Az ilyen nehéz helyzetben a legjobb megoldás, ha lehetséges, a kibékülés. A keresztény közösségnek segítenie kell ezeket az embereket, hogy ebben a helyzetben is keresztények maradjanak, hűségesek a fölbonthatatlan házassági kötelékhez.

Napjainkban számos országban sok katolikus él, akik miután a polgári törvények szerint váláshoz folyamodnak, új polgári házasságot kötnek. Az Egyház Jézus Krisztus szava („Aki elbocsátja feleségét és mást vesz el, házasságtörést követ el ellene. Ha pedig a feleség hagyja el férjét és máshoz megy, házasságot tör.” [Mk 10,11--12]) iránti hűsége miatt vallja, hogy nem ismerheti el ezt az új együttélést érvényesnek, ha az első házasság érvényes volt. Amennyiben elvált házások polgárilag újraházasodtak, olyan helyzetbe kerültek, mely objektív módon áthágja Isten törvényét. Eppen ezért amíg e helyzet fennáll, nem áldozhatnak. Ugyanezen oknál fogva bizonyos egyházi feladatokat sem vállalhatnak. A szentgyónásban történő kiengesztelődés csak azokat illeti, akik bánják, hogy a Krisztushoz való hűség és szövetség jelét megtörték, és kötelezik magukat, hogy teljes önmegtartóztatásban élnek.

Az ilyen helyzetben élő keresztények iránt – akik gyakran őrzik a hitet és keresztény módon szeretnék nevelni gyermekeiket – a papoknak és az egész közösségnek figyelmesnek kell lenniük, hogy ne érezzék magukat kizárva az Egyházból, melynek életében mint megkereszteltek részt vehetnek és részt is kell venniük.

Mivel a házasság a feleket az Egyházban nyilvános életállapotba helyezi, kiszolgáltatásának nyilvánosnak kell lennie, liturgikus cselekményen belül pap (vagy az Egyház minősített tanúja), tanúk és a hívők közösségének színe előtt.

A keresztény otthon az a hely, ahol a gyermekek az első hithirdetést kapják. Ezért a családi otthont joggal nevezi „családi egyháznak”, a kegyelem és imádság közösségének, az emberi erények és a keresztény szeretet iskolájának.

Krisztus az egész keresztény élet középpontja. A vele való kapcsolat megelőz minden más, családi vagy társadalmi kapcsolatot. Az Egyház kezdete óta voltak férfiak és nők, akik lemondtak a házasság nagy javáról azért, hogy kövessék a Bárányt, bárhova megy, az Úr dolgaival törődjenek, neki akarjanak tetszeni, és elébe menjenek az érkező vőlegénynek. Maga Krisztus meghívott egyeseket, hogy abban az életformában kövessék Őt, melyet Ő maga élt eljűk: „Van, aki azért képtelen a házasságra, mert úgy született. Van, akit az emberek tettek a házasságra alkalmatlanná. Végül van, aki a mennyek országáért önként mond le a házasságról. Aki föl tudja fogni, az fogja föl!” (Mt 19,12)

A mennyek országáért vállalt szüzesség a keresztségi kegyelem kibontakozása, a Krisztussal való kapcsolat elsődlegességének és az ő visszatérésére való éber várakozásnak hatalmas jele, olyan jel, mely arra is emlékeztet, hogy a házasság ehhez a világhoz tartozik, mely elmúlik.

(KEK 1601-1666 alapján)